

Fredericia – Fakta

Arealerne og Fredericia bys historie

Den aktuelle byudvikling og byomdannelse i Fredericia vil ske på tre arealer, der ligger langs Fredericia havn, syd for og i umiddelbar forbindelse med Fredericias historiske bymidte.

1. Kemira-grunden, længst mod øst og som dækker 140.020m²
2. ADP-grunden, der ligger umiddelbart vest for Kemira-grunden, dækker 37.896m²
3. Skibsværftsgrunden på 27.649 m², og som ligger vest for ADP-grunden

Fæstningen og byen blev både grundlagt og ødelagt under udløberne af den europæiske trediveårs-krig i 1600-tallet. I slutningen af 1640erne begyndtes opførelsen af et fæstningsværk ved Jyllands Port, som skulle støtte forsvaret af Danmark. Men Frederik III ville mere, han ville have en ny hovedstad og et mægtigt forsvarsanlæg, der skulle symbolisere hele hans magt og kongegerning. Byen og det store fæstningsværk blev påbegyndt i 1650 og begge dele var næsten færdige, da drømmen blev skudt i sænk i 1657. Svenskerne stormede byen og fæstningen. 1½ år efter forlod de begge dele. I ruiner.

Genopbygningen kom i gang. Med store økonomiske, retlige og religiøse incitament og privilegier lokkede kongemagten bønder og borgere, soldater og håndværkere fra mange lande til byen, der med flere forskellige trossamfund udviklede sig til en af Europas mest mangfoldige og internationale provinsbyer.

Opgangstider og havnens grundlæggelse i 1808 betød, at Fredericia langsomt også udviklede sig til en blomstrende handels- og industriby. Men Fredericia markerede sig først for alvor i den nationale bevidsthed, da den belejrede by i 1849 slog de oprørske hertugdømmer Slesvig og Holsten tilbage.

Det oprindelige Fredericia blev efter tidens skik for fæstninger planlagt og etableret med en stram byplan. Planen er stort set bevaret frem til i dag, selv om det reelle fæstningsliv hørte op med rømningen i 1864 efter preussernes bombardement.

Med industrialiseringen kom også Fredericias markante industrianlæg, som har præget byens profil indtil for få år siden. I 1916 etableredes Fredericia Værft og omkring 1910 kommer Dansk Svolvsyre- og Superphosphatfabrik (det senere Superfos og senest Kemira Grow-How) til. I de næste mange år var havnen forbeholdt tung industri og byen afskåret fra havnen.

I 2004 stoppede Kemira produktionen i Fredericia og begyndte at rive fabriksanlægget ned. Fredericia Kommune har arbejdet for en samlet helhedsløsning af Østhavnen og Kemiras arealer. Realdania har i juni 2008 købt Kemiras grund, et mindre område af Fredericia Havn samt grunden, der i dag huser Fredericia Skibsværft, og har sammen med Fredericia Kommune indgået partnerskab om en helhedsløsning, der muliggør en samlet perspektivrig byudvikling, der matcher Fredericias historiske forpligtelser.